

**Sprawozdanie z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok
oraz przedstawienie potrzeb
związanych z realizacją zadań**



Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2025 r. poz. 49) reguluje w sposób kompleksowy zasady wspierania rodziny, pieczy zastępczej i postępowania adopcyjnego. Określa zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jej regulacje skupiają się na rodzinie i dziecku przez uznanie, iż skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dzieckiem i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa wprowadziła nowe instytucje w zakresie pieczy zastępczej i zasad wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Powołano asystentów rodziny, których zadaniem jest prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności. Wprowadzono zmiany w zakresie dotychczas istniejących placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego i całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz w zakresie finansowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 cytowanej na wstępie ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzieleniem pomocy przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny na podstawie:

- uchwały Nr XIV/94/12 Rady Gminy Lubawa z dnia 31 stycznia 2012 r. w sprawie wyznaczenia Ośrodka Pomocy Społecznej do organizacji pracy z rodziną;
- uchwały Nr III/11/2014 Rady Gminy Lubawa z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie prowadzenia przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa placówek wsparcia dziennego;
- uchwały Nr LIII/342/24 Rady Gminy Lubawa z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubawa na lata 2024-2026;
- Zarządzenia Nr 126/2019 Wójta Gminy Lubawa z dnia 19 sierpnia 2019 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji;
- Zarządzenia Nr 127/2019 Wójta Gminy Lubawa z dnia 19 sierpnia 2019 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa do ustanawiania rodziny wspierającej oraz zawierania i rozwiązywania umów z tą rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny

Wskazana na wstępie ustawa zobligowała samorząd gminny do opracowania i realizacji 3-letniego „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubawa na lata 2024-2026”, który został uchwalony uchwałą Nr LIII/342/24 Rady Gminy Lubawa z dnia 29 lutego 2024 r.

Karta monitoringu Gminnego Programu Wspierania Rodziny za rok 2024 stanowi załącznik do sprawozdania.

Program wsparcia rodziny ma na celu rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie gminy Lubawa, głównie natury opiekuńczo-wychowawczej, rozwoju usług i form wsparcia na rzecz rodziny oraz zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Praca z rodziną

Podstawowym zadaniem gminy jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tej funkcji. Ustawa wprowadziła funkcję asystenta rodziny, który ma pomóc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wspierać w prowadzeniu domu i ich codziennych czynnościach.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa w 2024 r. kontynuował działania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Środki poniesione na rzecz zatrudnienia asystenta rodziny w 2024 r. to kwota 112.969,32 zł, z czego 25.772,43 zł stanowiło wsparcie finansowe ze środków Funduszu Pracy w ramach rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.” oraz 7.180,20 zł stanowiło wsparcie finansowe w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”.

Wsparcie realizowane było od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. W ramach wsparcia asystent rodziny realizował pracę z 12 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba osób w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny to 57 osób, w tym dzieci w liczbie 35.

Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków – rodziców i dzieci. Rodzina bowiem, jest podstawowym środowiskiem jakie powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta rodziny.

Ponadto, aby wspomóc rodziny zmagające się problemem niepełnosprawności w gminie Lubawa w 2024 roku realizowane były dwa programy: „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” oraz „Opieka wytnieniowa”. Celem programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” było zapewnienie pomocy w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu

społecznym, a w konsekwencji zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Wsparcie polegało m.in. na: wyjściu i powrocie w wybrane przez uczestnika programu miejsce, zakupach, załatwieniu spraw urzędowych i korzystaniu z dóbr kultury. Wsparciem w ramach w/w programu objęto 11 osób. Natomiast głównym celem programu „Opieka wytchnieniowa” było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobą z niepełnosprawnością. Wsparciem objęto 4 osoby.

Gmina na realizację programów w 2024 r. wydatkowała kwotę w wysokości 217.079,96 zł. Cała kwota stanowiła dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Pomoc rodzinie realizowana jest również w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. Z uwagi na potrzebę wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, w tym przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mieszkańcy gminy Lubawa mieli możliwość korzystania z bezpłatnych konsultacji i porad w Punkcie Pomocy Rodzinie (prowadzonym i finansowanym w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii), w tym: psychologicznych, prawnych, rodzinnych oraz w zakresie terapii uzależnień.

W 2024 roku udzielono 457 konsultacji (w tym: w ramach Punktu Pomocy Rodzinie – 226 konsultacji psychologicznych, 146 konsultacji z terapeutą uzależnień; w ramach działalności OPS Gminy Lubawa – 85 specjalistycznego poradnictwa psychologicznego) oraz 44 porady prawne w ramach Punktu Pomocy Rodzinie.

Środki poniesione na realizację tych działań to kwota 60.480,00 zł, w tym: 48.000,00 zł w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz 12.480,00 zł w ramach środków własnych.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

Cytowaną na wstępie ustawą wprowadzono ponadto formę wsparcia rodziny w postaci rodziny wspierającej, która na podstawie stosownej umowy z wójtem wspiera rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W 2024 roku nie wystąpiła potrzeba ustanowienia rodziny wspierającej.

Zgodnie z art. 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa prowadzi placówki wsparcia dziennego na podstawie uchwały Nr III/11/2014 Rady Gminy Lubawa z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie prowadzenia przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa placówek wsparcia dziennego.

Głównym ich zadaniem jest wspieranie rodzin zarówno w opiece nad dziećmi, jak i w ich wychowywaniu. Wsparcie udzielane jest przede wszystkim poprzez zapewnienie dzieciom pomocy w nauce oraz zagospodarowanie czasu wolnego, dzięki organizacji różnego typu zajęć. Placówki prowadzone są w formie opiekuńczej, która realizowana jest przez odpowiednio wykwalifikowanych wychowawców.

Zajęcia w placówkach służą nauce i zabawie. Dzieci nie tylko zdobywają wiedzę na temat różnego typu zagadnień, ale także rozwijają swoje umiejętności praktyczne, zainteresowania i zdolności, dzięki

licznym zajęciom plastyczno-technicznym, sportowym czy kulinarnym. Nie brakuje również różnego rodzaju gier, zabaw oraz imprez i wyjazdów integracyjnych, które służą kształceniu prawidłowych zachowań i więzi społecznych u podopiecznych. Placówki zapewniają także rozwój w sferze kulturalnej organizując różnego typu wydarzenia związane z bieżącymi świętami, a także stwarzając dzieciom możliwość obcowania z literaturą oraz sztuką.

Szczególną uwagę w placówkach wsparcia dziennego poświęca się dzieciom z problemami emocjonalnymi, szkolnymi oraz zagrożonym demoralizacją, przestępczością czy uzależnieniami. Wychowawcy nie tylko podejmują działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, ale także dbają o eliminowanie podstawowych zaburzeń zachowania.

Placówki współpracują z różnymi organizacjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka oraz ze środowiskiem lokalnym. Ważnym elementem pracy wychowawców jest także stały kontakt z rodzicami, którzy włączeni są w bieżącą działalność.

Ośrodek w swojej strukturze ma 9 placówek: w Łążyńcu, Mortągach, Prątnicy, Rakowicach, Rożentalu, Samplawie, Szczepankowie, Targowisku Dolnym oraz Złotowie. W 2024 roku działalność placówki w Łążyńcu i w Złotowie była zawieszona.

Placówki funkcjonowały w wymiarze 20 godzin tygodniowo (5 dni x 4 godz.) lub z uwzględnieniem występujących potrzeb w danej placówce. Zajęcia odbywały się w 15 osobowych grupach lub z podziałem na grupy przy większej liczbie zapisanych uczestników.

Prowadzone były w nich następujące zajęcia: pomoc w nauce (m.in. pomoc uczniom w odrabianiu prac domowych, trening czytania ze zrozumieniem i logicznego myślenia), pogadanki pedagogiczne i wychowawcze (m.in. dotyczące profilaktyki, komunikacji), zajęcia plastyczno-techniczne, gry i zabawy – gry stolikowe, zabawy integracyjne, zajęcia sportowo-ruchowe, zajęcia kulinarne, zajęcia tematyczne, „Świetlicowe porządki” (wypracowywanie nawyku dbania o porządek, nauka samodzielności), organizacja wycieczek (wyjazd do Centrum Experiment w Gdyni) oraz inne formy organizowania czasu wolnego (noclegi w świetlicy, karaoke, przejażdżki rowerowe, seanse filmowe, itp.).

Ponadto w świetlicach organizowane były imprezy integracyjne dla dzieci, młodzieży oraz społeczności lokalnej, m.in.:

- Międzyświąteczne spotkanie integracyjne „Świąteczna – aktywne podsumowanie wakacji”;
- Pikniki Rodzinne w miejscowościach: Samplawa, Mortęgi, Rożental, Szczepankowo, Rakowice;
- Imprezy/ warsztaty okazjonalne i tematyczne (np. Tłusty Czwartek z KGW, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Dziecka, Warsztaty malarskie, Międzypokoleniowe Warsztaty Pierniczkowe, Mikołajki, Wigilia);
- cykl imprez w ramach obchodów XXVI Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny pod hasłem „Dobro Rodziny czy nadgodziny” (m.in. obchody Dnia Dziecka, pogadanki tematyczne, konkurs plastyczny, zawody sportowe, pikniki rodzinne, warsztaty artystyczne, warsztaty międzypokoleniowe i inne);
- Konkurs plastyczny „Ozdoba choinkowa”.

Liczbę uczestników, kadre i koszt utrzymania poszczególnych placówek w 2024 roku przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Placówka	Liczba uczestników	Koszt utrzymania				Kadra
			Ogółem (w zł)	w tym: środki własne (w zł)	w tym: środki Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	w tym: dotacja	
1.	Placówka Wsparcia Dziennego w Mortągach	19	32.109,28	32.109,28	-	-	1 wychowawca na 2/10 etatu
2.	Placówka Wsparcia Dziennego w Prątnicy	16	54.694,34	54.694,34	-	-	1 wychowawca na ½ etatu
3.	Placówka Wsparcia Dziennego w Rakowicach	18	69.569,12	69.569,12	-	-	1 wychowawca na ½ etatu
4.	Placówka Wsparcia Dziennego w Rożentalu	18	64.295,47	64.295,47	-	-	1 wychowawca na ½ etatu
5.	Placówka Wsparcia Dziennego w Samplawie	26	58.225,64	12.688,75	45.536,89	-	1 wychowawca na ½ etatu
6.	Placówka Wsparcia Dziennego w Szczepankowie	17	55.202,32	55.202,32	-	-	1 wychowawca na ½ etatu
7.	Placówka Wsparcia Dziennego w Targowisku Dolnym	13	11.013,05	11.013,05	-	-	1 wychowawca na ½ etatu
Ogółem uczestników		127					

W okresie wakacyjnym od 19.07.2024r. do 30.08.2024r. działały 4 Wakacyjne Świetlice w miejscowościach Omule, Łązek, Zielkowo, Pomierki. Świetlice funkcjonowały jako placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie podwórkowej. Świetlica w Omule funkcjonowała w wymiarze 20 godzin tygodniowo (5 dni x 4h), świetlice w Łątku, Zielkowie i Pomierkach 8 godzin tygodniowo (2 dni x 4h). W świetlicach prowadzone były zajęcia animacyjne, plastyczno-techniczne, kulinarne, sportowe, pogadanki, gry i zabawy oraz inne formy organizowania czasu wolnego (ogniska, wycieczki piesze i rowerowe, pikniki rodzinne).

Liczba uczestników wakacyjnych świetlic w 2024 roku

L.p.	Placówka	Liczba uczestników
1.	Wakacyjna Świetlica w Omule	24
2.	Wakacyjna Świetlica w Łątku	14
3.	Wakacyjna Świetlica w Pomierkach	18
4.	Wakacyjna Świetlica w Zielkowie	14
Ogółem uczestników:		70

Rodzice i opiekunowie z terenu gminy Lubawa mają możliwość zgłaszania swoich dzieci do wyżej wymienionych Placówek Wsparcia Dziennego. Przeznaczone są one dla dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne.

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka. Wyróżnia się następujące typy rodzin zastępczych:

- spokrewniona – mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra);
- niezawodowa – może ją stworzyć zarówno rodzina dziecka niebędąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem;
- zawodowa – to taka rodzina zastępcza, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinny dom dziecka to miejsce, w którym może przebywać nie więcej niż ośmioro dzieci. Z osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka starosta zawiera umowę o świadczenie usług, z tytułu której przysługuje stałe wynagrodzenie miesięczne. Czas trwania umowy - minimum 5 lat.

Natomiast instytucjonalna pieczę zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

W 2024 roku na terenie gminy Lubawa funkcjonowało 12 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 22 dzieci, w tym:

- 6 dzieci w 1 rodzinie zawodowej,
- 13 dzieci w 8 rodzinach niezawodowych,
- 3 dzieci w 3 rodzinach spokrewnionych.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 7 dzieci.

W pieczy zastępczej poza terenem gminy umieszczonych było 11 dzieci pochodzących z terenu gminy Lubawa, w tym:

- 3 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej:
 - 1 dziecko w rodzinie zastępczej niezawodowej,
 - 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowych,
 - 1 dziecko w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 8 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej:
 - 8 dzieci w 2 placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wynika z art. 191 przedmiotowej ustawy. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu, m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 roku gmina współfinansowała pobyt 2 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych, 3 dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych oraz 4 dzieci umieszczonych w rodzinach zawodowych. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba dzieci	Wydatki poniesione przez gminę w zł
1.	niezawodowa	2	20.473,15
2.	spokrewniona	3	7.792,78
3.	zawodowa	4	64.129,74
Ogółem		9	92.395,67

*dzieci umieszczone w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2024 roku gmina Lubawa współfinansowała pobyt 8 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wydatki w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka	Liczba dzieci	Wydatki poniesione przez gminę w zł
1.	w placówce opiekuńczo-wychowawczej	8	213. 416,62
Ogółem		8	213.416,62

Podsumowanie i analiza potrzeb

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) nakładając na gminę zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie.

W ustawie przewidziano wprowadzić mechanizmy wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami budżetu państwa w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednakże ze względu na trudną sytuację finansów publicznych środki te są ograniczone. Z konstrukcji przepisów ustawy jednoznacznie wynika, że przyznanie dotacji celowej nie jest obligatoryjne, w związku z czym nie stanowi ona zabezpieczenia dofinansowania przez państwo zadań realizowanych przez samorządy.

W związku z powyższym większość realizowanych działań gmina musi finansować we własnym zakresie zabezpieczając na ten cel środki w budżecie.

Rok 2025 i kolejny będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnienia rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia, w szczególności poprzez:

- utrzymanie i rozwój usługi asystenta rodziny;
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego;
- usługi dla rodzin.

Od początku bieżącego roku tut. Ośrodek kontynuuje działania w zakresie objęcia wsparciem i pomocą asystenta rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Obecnie usługą asystenta rodziny objętych jest 9 rodzin. Na realizację działań w 2025 r. zaplanowano środki w kwocie 117.085,00 zł.

Kontynuowana jest również pomoc rodzinie w zakresie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, które realizowane jest w ramach działalności Punktu Pomocy Rodzinie (prowadzonego i finansowanego w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii). Poradnictwo realizowane jest w formie: poradnictwa psychologicznego (przez dwóch psychologów) pięć razy w miesiącu po cztery godziny oraz poradnictwa prawnego raz w miesiącu cztery godziny. Ponadto realizowane są spotkania indywidualne i grupowe z terapeutą uzależnień – dwa razy w miesiącu po 4 godziny.

W ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa realizowane jest poradnictwo psychologiczne dwa razy w miesiącu po cztery godziny.

W 2025 roku zaplanowano na realizację tych działań środki w wysokości 66.840,00 zł, w tym: 51.840,00 zł w ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii oraz 15.000,00 zł w ramach środków własnych.

Zgodnie z art. 191 przedmiotowej ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka współfinansuje koszty jego pobytu w pieczy zastępczej. Udział gminy we współfinansowaniu pobytu dziecka w pieczy, zgodnie z przepisami stopniowo wzrasta. Im dłuższy okres pobytu dziecka w rodzinie zastępczej czy rodzinnym domu dziecka, tym większy udział finansowy gminy.

Obecnie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej powiat wydaje co najmniej 1.002,00 zł miesięcznie, a w zawodowej i niezawodowej 1.517,00 zł. To oznacza, że gdy dziecko trafia do jednej z takich rodzin, koszt gminy to odpowiednio 100,20 zł lub 151,70 zł, tj. 10% kosztu, po roku będzie to 300,60 zł oraz 455,10 zł, tj. 30% kosztu, a po dwóch latach to już kwota 501,00 zł oraz 758,50 zł czyli 50% kosztu pobytu. Od stycznia 2025 r. gmina Lubawa współfinansuje pobyt 13 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Znacznie większe koszty ponosi gmina, gdy dziecko trafia do placówki opiekuńczo-wychowawczej. W tym wypadku koszt utrzymania dziecka sięga nawet 5,5 – 6,5 tys. zł miesięcznie. Od stycznia br. gmina Lubawa współfinansuje pobyt 5 dzieci umieszczonych w dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w których średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka wynoszą 5.723,33 zł.

Zestawienie wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2012 – 2024 przedstawiają poniższe tabele.

Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Lp.	Wyszczególnienie/rok	Liczba dzieci	Wydatki gminy w zł	
			poniesione	planowane
1.	2012	6	6.772,48	---
2.	2013	7	21.223,54	---
3.	2014	10	37.431,21	---
4.	2015	18	41.106,15	---
5.	2016	11	43.521,64	---
6.	2017	11	41.716,93	---
7.	2018	8	38.575,83	---
8.	2019	11	44.865,03	---
9.	2020	13	47.060,87	---
10.	2021	9	38.581,60	---
11.	2022	14	41.005,24	---
12.	2023	14	60.554,47	---
13.	2024	9	92.395,67	---
14.	2025	13	---	140.000,00
Ogółem			554.810,66	140.000,00

Wydatki na miesięczne koszty utrzymania dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej

Lp.	Wyszczególnienie/rok	Liczba dzieci	Wydatki gminy w zł	
			poniesione	planowane
1.	2016	4	22.735,96	---
2.	2017	5	67.858,73	---
3.	2018	12	110.387,99	---
4.	2019	13	178.387,06	---
5.	2020	13	261.503,13	---
6.	2021	14	256.336,64	---
7.	2022	11	224.593,79	---
8.	2023	9	254.446,69	---
9.	2024	8	213.416,62	---
10.	2025	9	---	243.507,00
Ogółem			1.589.666,61	243.507,00

W 2025 roku kontynuowane są działania w Placówkach Wsparcia Dziennego działających na terenie gminy Lubawa. Zaplanowano w roku bieżącym wydatki na ten cel w kwocie 468.598,00 zł, w tym 56.832,00 zł w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Należy stwierdzić, że realizacja zadań związanych z wspieraniem rodziny i ich rezultaty będą zależały w dużej mierze od współpracy instytucji, placówek i organizacji pozarządowych, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę.

Nadrzędnym celem realizowanych zadań jest zapewnienie każdej rodzinie kompleksowego, spójnego i zintegrowanego wsparcia, które przyczyni się do jej rozwoju biopsychicznego, społecznego, kulturalnego oraz materialnego.

Załącznik:

1. Karta monitoringu Gminnego Programu Wspierania Rodziny za rok 2024.

Data: 14.03.2025 r.

Zatwierdził:

Sporządził: